

Sygn. akt – IX Ka 633/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22. stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Barbara Plewińska

Sędziowie: S.S.O. Aleksandra Nowicka

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale pełnomocnika oskarżyciela skarbowego – (...)Urzędu Skarbowego w Toruniu – Artura Jankowskiego,
po rozpoznaniu w dniu 22. stycznia 2015 r.

sprawy **J. O.** – oskarżonego z art. 57§1 kks w zw. z art. 9§3 kks,

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela skarbowego – (...)Urząd Skarbowy w Toruniu,

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 8. października 2014 r., **sygn. akt VIII W 19/14**,

I. zmienia zaskarżony wyrok poprzez podwyższenie wymiaru kary grzywny orzeczonej w punkcie I. tego wyroku do kwoty 30.000 (trzydziestu tysięcy) zł;

II. obciąża oskarżonego opłatą w kwocie 3.000 (trzech tysięcy) zł za obie instancje i obciąża go całością wydatków poniesionych w tej sprawie.

Sygn. akt IX Ka 633/14

UZASADNIENIE

J. O. został oskarżony o to, że zajmując się prowadzeniem spraw gospodarczych Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R. ul. (...), będącej podatnikiem podatku od towaru i usług uparczywie nie wpłacał Naczelnikowi (...)Urzędu Skarbowego w T.w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy, podatku od towarów i usług, za kwartały:

- IV kwartał 2011 r. - w kwocie 464.680 zł,

- I kwartał 2012 r. - w kwocie 22.161 zł,

- III kwartał 2012 r. - w kwocie 12.152 zł,

- IV kwartał 2012 r. - w kwocie 25.233 zł,

- I kwartał 2013 r. - w kwocie 10.534 zł,

- II kwartał 2013 r. - w kwocie 1.071 zł,

- III kwartał 2013 r. - w kwocie 1.269 zł,

tj. w łącznej kwocie 537.100 zł, tj. o popełnienie wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks (k. 78-80).

Wyrokiem z dnia 8 października 2014 roku, wydanym w sprawie VIII W 19/14 Sąd Rejonowy w Toruniu uznał oskarżonego J. O. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i za to na podstawie art. 57 § 1 kks wymierzył mu karę grzywny w wysokości 8.000 zł. Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 800 zł tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 90 zł tytułem pozostałych wydatków poniesionych w sprawie (k. 96-97).

Wyrok ten zaskarżył w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego oskarżyciel skarbowy, zarzucając mu rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości wykroczenia skarbowego, jakiego dokonał oraz w relacji do celów, jakie kara ta winna spełnić w zakresie prewencji szczególnej i społecznego oddziaływania. Powołując się na powyższe, skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego orzeczenia w zaskarżanej części poprzez znaczne zaostwienie orzeczonej wobec oskarżonego kary grzywny (k. 105).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela skarbowego zasługiwała na uwzględnienie.

Oskarżyciel skarbowy nie zakwestionował ustaleń faktycznych, przyjętych przez Sąd I instancji za podstawę zaskarżonego wyroku, w ocenie skarżącego jest on słuszny w części dotyczącej orzeczenia o winie, jednakże przy wymiarze J. O. kary, Sąd nie uwzględnił prawidłowo reguł, o jakich mowa w art. 13 § 1 kks. Zdaniem apelującego, tak orzeczonej kara w żaden sposób nie uwzględnia poniesionego przez Skarb Państwa uszczerbku, faktu, że całość zaległości podatkowych nie została spłacona, nadto nie kształtuje świadomości prawnej społeczeństwa.

Zastrzeżeń sądu odwoławczego nie budziła prawidłowość ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku. Nie sposób jednak było w istocie zaaprobować orzeczenia o karze. Kara grzywny, wymierzona oskarżonemu za popełnienie przypisanego mu wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, jako cechująca się rażąco łagodnością w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk nie mogła się ostać.

Podkreślić należy, że art. 12 § 2 kks stanowi, iż Sąd wymierza karę, środek karny lub inny środek według swego uznania, w granicach przewidzianych przez kodeks bacząc, aby ich dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które mają one osiągnąć w stosunku do sprawcy, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zgodnie z art. 13 § 1 kks wymierzając karę, środek karny lub inny środek, sąd uwzględnia w szczególności rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężącego na sprawcy obowiązku finansowego, jego motywację i sposób zachowania się, właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem czynu zabronionego i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza gdy czynił starania o zapobieżenie uszczupleniu należności publicznoprawnej lub o jej późniejsze wyrównanie. Z kolei po myśli art. 48 § 4 kks wymierzając karę grzywny za wykroczenie, uwzględnia się także stosunki majątkowe i rodzinne sprawcy oraz jego dochody i możliwości zarobkowe.

Zdaniem Sądu odwoławczego, określając wysokość grzywny na poziomie 8000 (ośmiu tysięcy) zł, sąd orzekający nie dokonał pełnej oceny zasad wymiaru kary, rzeczywiście zbagatelizował okoliczności istotne dla prawidłowej oceny stopnia społecznej szkodliwości tego czynu. Okoliczności te świadczyły natomiast o tym, że zachowanie oskarżonego cechowało się społeczną szkodliwością zdecydowanie wyższą niż subminimalna, uzasadniająca wymierzenie kary w znacznie wyższym wymiarze. Popełnionego przez niego wykroczenia skarbowego w oczywisty sposób nie można określić mianem błahego. Sąd meriti nietrafnie ocenił stopień społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu i stopień jego zawinienia oraz błędnie oszacował jego możliwości płatnicze. Podkreślić należy,

że oskarżony wykazał zupełnie lekceważący stosunek do obowiązków podatkowych, zajmując się prowadzeniem spraw gospodarczych Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R., którego był głównym udziałowcem i prezesem zarządu, na przestrzeni trzech lat (siedmiu kwartałów przypadających na lata 2011, 2012, 2013), przy czym w latach 2012 i 2013 konsekwentnie przez pięć przypadających po sobie kwartałów (od III. kwartału 2012 r. do III. kwartału 2013 r.), uporczywie nie wpłacał w terminie ustawowym podatku od towaru i usług. Wskutek jego działań doszło do uszczuplenia należności publiczno-prawnych na kwotę 537.100 zł. Nadmienić wypada, że należność ta wraz z odsetkami w październiku 2014 r. przekraczała kwotę 680 tys. zł. Zdaniem sądu odwoławczego powstanie zaległości i ich rozmiar są wynikiem świadomego nieregulowania przez oskarżonego należnych podatków. Stan takiego zadłużenia nie powstał w sposób nagły, z powodu nadzwyczajnych, losowych okoliczności, a było to działanie oskarżonego rozłożone przecież w dłuższym okresie czasu. W ocenie Sądu zarówno wysokość uszczuplonej należności, jak i okres czasu, w jakim oskarżony uporczywie nie wpłacał w terminie podatku VAT ma zatem wysoce negatywną wymowę. Kara grzywny w kwocie 8 tys. zł, czyli nawet niewynosząca trzykrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, jedynie nieco przekraczająca miesięczny dochód oskarżonego, w sytuacji tak długiego okresu uchylania się od obowiązku podatkowego, w oczywisty sposób nie przystawała zatem do wagi tego czynu.

Wreszcie dodać wypada, że rzeczony zaległości dotyczą podatku pośredniego, który przecież przy właściwym zachowaniu podatników w żadnej mierze nie obciąża kosztów prowadzonej działalności, wszak wliczony jest w cenę towaru bądź usługi i obciąża odbiorcę finalnego. Oskarżony zaś, podatek VAT pobrał w cenie towaru, lecz zagospodarował na własne potrzeby, a nie odprowadził już do urzędu skarbowego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 437 kpk i art. 438 pkt 4 kpk sąd odwoławczy podwyższył - zgodnie z apelacją złożoną przez oskarżyciela - orzeczoną w pkt I zaskarżonego wyroku karę grzywny do kwoty 30.000 zł. Kara w tej wysokości - zbliżonej de facto do górnej granicy ustawowego zagrożenia po myśli art. 48 § 1 kks - adekwatna jest do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego wykroczenia skarbowego, a także jego zawinienia i w należyty sposób uwzględnia okoliczności obciążające i łagodzące. Wystarczająca jest ona nie tylko do osiągnięcia celów wychowawczych i zapobiegawczych wobec niego, ale jawi się po prostu jako kara sprawiedliwa, dlatego też należyte wpłynie na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa. Sąd odwoławczy miał na względzie zasadę wymiaru kary określone w art. 48 § 4 kks. Nie można tracić z pola widzenia, że oskarżony osiąga stale i wcale nie małe dochody w wysokości 6000 zł netto miesięcznie, w dalszym ciągu prowadzi działalność gospodarczą, stara się, by spółka, której zarządu jest prezesem wykonywała zlecenia w charakterze podwykonawcy, co także daje mu szansę na uzyskanie dodatkowych środków. Brak było wiadomości o tym, by od czasu wydania wyroku przez sąd I instancji sytuacja finansowa oskarżonego ulegała zmianie.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia lub zmiany wyroku z urzędu, dlatego też w pozostałym zakresie należało utrzymać go w mocy.

Na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks oraz art. 10 ust. 1, art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983, nr 49, poz. 223 ze zm.), sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3000 zł tytułem opłaty sądowej za obie instancje oraz obciążył go całością wydatków poniesionych w tej sprawie. Mając na względzie sytuację majątkową oskarżonego i wysokość jego dochodów, Sąd doszedł do przekonania, że uiszczenie zasądzonych kosztów nie będzie dla niego zbyt uciążliwe. W ocenie Sądu odwoławczego za zwolnieniem oskarżonego od kosztów sądowych nie przemawiają również względy słuszności.